

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	v
<i>Doğu ERGİL</i>	
GİRİŞ	vii
BÖLÜM 1	1
<i>KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇÖLLEŞME</i> <i>Murat TÜRKEŞ</i>	
BÖLÜM 2	43
<i>DOĞAL AFETLER SORUNU</i> <i>Şengün SİPAHIOĞLU</i>	
BÖLÜM 3	71
<i>YAŞAMSAL MEKÂNIN BOZULMASI: ÇEVRE SORUNLARI</i> <i>Nurettin ÖZGEN</i> <i>Mustafa KAHYAOĞLU</i>	
BÖLÜM 4	107
<i>ULUSLARARASI SULAR SORUNU</i> <i>Mehmet DALAR</i>	
BÖLÜM 5	137
<i>SINIR AŞAN SULAR SORUNU</i> <i>Mehmet DALAR</i>	
BÖLÜM 6	151
<i>KÜRESEL ENERJİ SORUNU</i> <i>Hatice ÇIVGIN</i>	
BÖLÜM 7	167
<i>21. YÜZYILIN ÖNEMLİ TARIMSAL SORUNLARI</i> <i>Vedat PİRİNÇ</i>	
BÖLÜM 8	187
<i>DÜNYA HAYVANCILIK SORUNLARINA GENEL BİR BAKIŞ</i> <i>Nihat ÖZYURTLU</i>	
BÖLÜM 9	205
<i>ÜLKE EKONOMİLERİ ve AÇLIK SORUNU</i> <i>Cemal SEVİNDİ</i>	
BÖLÜM 10	233
<i>YENİ BİN YILDA EĞİTİMDE TEMEL SORUNLAR</i> <i>Fatih YILMAZ</i>	
BÖLÜM 11	251
<i>21. YÜZYILIN BAŞLICA SAĞLIK SORUNLARI</i> <i>Mustafa KAHYAOĞLU</i>	

BÖLÜM 12	271
<i>İNSAN HAKLARI SORUNLARI</i> <i>Mustafa KOÇAK</i>	
BÖLÜM 13	293
<i>AZINLIKLAR SORUNU</i> <i>İzzet ÇIVGIN</i>	
BÖLÜM 14	323
<i>DİLSEL HAKLAR SORUNU</i> <i>Mustafa KOÇAK</i>	
BÖLÜM 15	343
<i>GÜNÜMÜZ DÜNYASINDA İNANÇSAL SORUNLAR</i> <i>Davut IŞIKDOĞAN</i>	
BÖLÜM 16	361
<i>TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİNİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ</i> <i>Haktan URAL</i>	
BÖLÜM 17	375
<i>KENTLEŞME VE KENTSEL PLANLAMA SORUNLARI</i> <i>Asım Mustafa AYTEN</i>	
BÖLÜM 18	391
<i>DÜNYANIN PARADOKSAL SORUNU: NÜFUS</i> <i>Mehmet Doğu KARAKAYA</i>	
BÖLÜM 19	415
<i>ÇOK BOYUTLU BİR SERÜVEN: GÖÇ VE YAŞAMSAL ÖRÜNTÜLERİ</i> <i>Nurettin ÖZGEN</i>	
BÖLÜM 20	449
<i>ULUSLARARASI SİYASET DÜZLEMİNİN GÜNCEL SORUNLARI</i> <i>Hakan SAMUR</i>	
BÖLÜM 21	467
<i>MODERN DÜNYA KAYNAKLI SORUNLAR</i> <i>İzzet ÇIVGIN</i>	
BÖLÜM 22	489
<i>RİSK TOPLUMU: MEDYA VE BİLİŞİM</i> <i>Nilay ÇABUK</i>	
SON SÖZ	512

ÖN SÖZ

Evrenin büyük sırlarını çözmek için kâinatın ritmini izlemek, hayatın hangi adımlarla ilerlediğini gözlemlemek yeterlidir. Örneğin neden dünyaya çıplak geliyoruz? Bizden öncekilerin şekillendirdikleri bir dünyaya ya bir fakir evinde ya da bir sarayda gözlerimizi açıyoruz. Bu dünyayı var olan eşitsizlikler, adaletsizlikler ve hiyerarşiler içinde yaşıyor ve ömrümüzü tamamlıyoruz. Sonra ne oluyor? Hangi unvanı edinmiş, hangi serveti biriktirmiş, ne kadar güç elde etmiş olursak olalım yine çıplak veda ediyoruz hayata. Her şeyi, onları edindiğimiz bu dünyada bırakıp bir kefenle gidiyoruz. O kefeni bile öte yana götüremiyoruz.

Şimdi! Bu olguyu iyi okumak lazım. Çünkü ilahi veya doğal düzen bize bir şey söylemek istiyor: "Siz hangi aileye, sınıfa, millete doğarsanız doğun benim gözümde eşitiniz! Sizin ortak vasfınız insan olmak. Gerisi sizin oluşturduğunuz unvanlar, kimlikler ve mevkiler. Bunlarla ne yapacağınız, birbirinize nasıl davranacağınız sizin sorumluluğunuzdadır. Çünkü size verilen akıl, kendi aranızda kurduğunuz düzenin, doğal veya ilahi tercih olan eşitliğe uygunluğunu sağlamalıdır. Bunu başaramıyorsanız doğal veya ilahi olana da karşı çıkıyorsunuz demektir!"

Aya giden astronotlar yer kürenin, ona "mavi gezegen" adının verilmesine neden olan, olağanüstü fotoğraflarını göndermişlerdi. Dünyamız uzaydan karaları, denizleri, atmosferi ve bulutlarıyla muhteşem görünüyordu. Görünmeyen şeyler insanlar, uluslar ve sınırlardı. İşte bu da evrenin bize verdiği başka bir mesaj: "yerküre, ona can veren varlıklarıyla tüm insanlığa ait; onu bölüp, paylaşp, eksilttiğimiz zaman doğal düzeni ve onun ahengini bozuyorsunuz."

Bir başka çarpıcı mesaj da mezarlıklarda yatıyor. Kısacık hayatlarını birbirini öldürmek için harcadıktan sonra en bilenmiş düşmanlar, yan yana mezarlarda sonsuza kadar barış içinde yatıyorlar. O halde hayatı kavga ve savaşıyla değil güzellikleri çoğaltıp paylaşmakla neden geçirmeyi düşünmüyorlar?

İnsanların bu mesajları algılaması çok uzun sürmüştür. Bu nedenle yazının icadından sonraki kayıtlardan çıkarılan bir hesapla, bilinen (kayıtlı) 5600 yılın sadece 300 yılında barış olmuş, gerisi hep savaşıyla geçmiştir.

Savaşın çeşitli tanımları yapılabilir ama savaş her şeyden önce iktidar mücadelesidir. Bir taraf üstünlüğünü diğer tarafa veya taraflara kabul ettirmek için mücadele ederken öteki veya ötekiler de tabii, esir veya kaybeden olmamak için mücadele ederler. Bu mücadele, kaybedenin yitirdiğini geri alması ve uğradığı haksızlığı tamir etmesi arzusuyla bitmez tükenmez bir savaşım olarak devam eder gider.

Küçük toplulukların bu mücadelede ezilmemesi için birleşerek uluslar oluşturdukları uzun bir süreçten sonra aynı iktidar mücadelesi uluslar arasında devam etmiştir.

Çağdaş hukuk, çerçevesini çizdiği kuralları uygulayabilmek için zor kullanma tekeli devletlere vermiştir. Resmi organların ve yetkilendirilen kadroların dışındaki silahlı grupların varlığı yasa-dışı olarak görülmüştür. Pekiyi devletin meşruluğunun ölçüsü nedir? Devletin meşruluğunun anahtarı, onun hukukun toplumsal katılma ve mutabakatla yapılmış olması ve bu hukukun tüm yurttaşlara yasal eşitlik; icraatında fırsat eşitliği olarak yansımalarıdır.

İnsanlar ne bekler?

1. Tanımlanmak isterler (kendilerini tanımladıkları gibi yani öz kimlikleriyle)
2. Tanınmak isterler (yasaların onları kapsamasını ve diğer toplumsal gruplarca benimsenmek isterler)

3. Sayılmak isterler (yasal eşitlik ve devlet icraatında adalet isterler)

4. Katılmak isterler (hayatlarını ilgilendiren kararların/yasaların oluşumuna ve uygulanmasına; resmi icraatın denetlenmesine katılmak isterler).

Bunların gerçekleştiği topluma demokratik toplum diyoruz. İnsanlık tarihini belirleyen büyük mücadele, bu aşamaya gelmek için verilmiştir. Söz konusu mücadele önce devletler, sonra uluslar arasında daha sonra da ulusların içinde (onları oluşturan gruplar arasında) verilmiştir; verilmektedir.

Büyük yıkımların ve iki dünya savaşı felaketinin ardından birleşmiş milletler hukuku devletleri demokratik olmaya teşvik ederken, haksız ve baskıcı rejimlere karşı halkın direnme eylemine de meşruiyet sağlamıştır; tek şartla: haksızlığa karşı haksız, şiddete karşı şiddet yöntemleriyle çıkmamak...

Okur, eline aldığı bu kitapta "*insanlık hali*"nin çeşitli biçimlerini yetkin araştırmacıların kaleminden okuyacak. Bu kadar çeşitli konuyu bir araya getiren ve bize özgün tahliller sunan nadir bir eser var elimizde. O nedenle tüm katkı sunanları ve bu kitap projesini tasarlayıp gerçekleştirenleri kutluyor, bize armağan ettikleri bu değerli yapıt için kendi adıma şükranlarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Doğu ERGİL